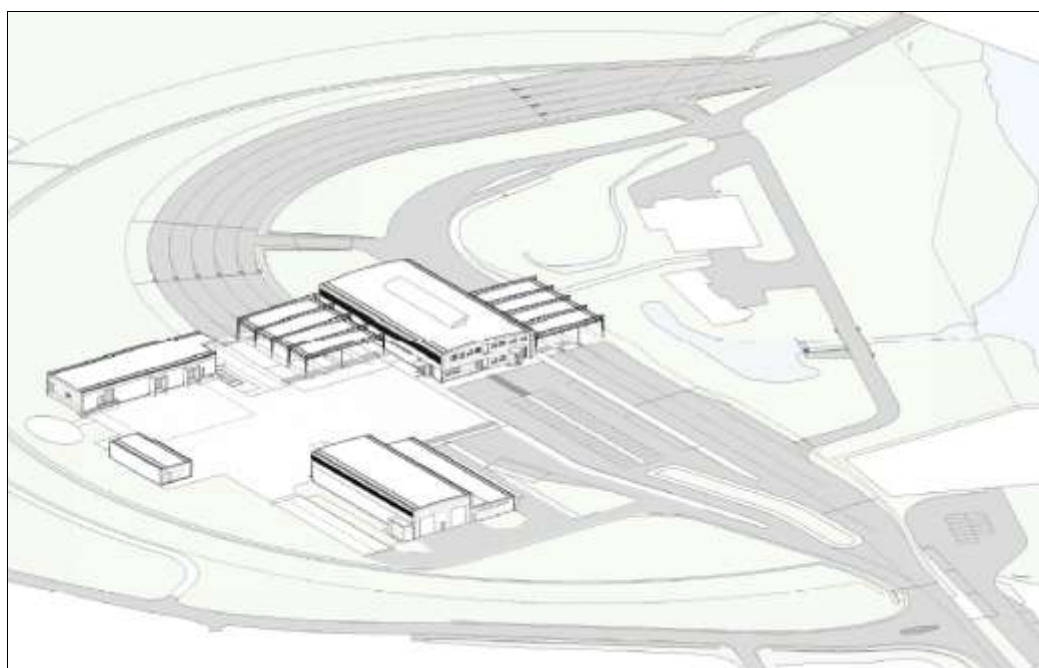

Forslag til detaljregulering:

Storskog Grenseovergangssted

Sør-Varanger kommune

Planbeskrivelse

PlanID: 2012007

Arkivsaksnr: 11/2211

Dato: 13.08.12

Revidert:

Varsel om oppstart: 31.01.12 og 28.03.12 (utvidet)

Førstegangsbehandling: 13.09.12, UFPS sak 109/12

Offentlig ettersyn: 19.09.12-01.11.12

Andregangsbehandling:

Vedtatt:

Innhold

1	Generelt	3
1.1	Bakgrunn	3
1.2	Formål med planarbeidet	4
1.3	Forholdet til andre planer	4
1.4	Beskrivelse av planområdet	5
1.5	Prosessene	7
1.6	Varsel om oppstart av planarbeid	7
2	Beskrivelse av planforslaget.....	11
	Generelt	11
	Arealer	12
	Infrastruktur.....	13
	Forurensede masser/miljøundersøkelser	16
	Estetikk/Bebyggelsesstruktur	17
3	Konsekvenser av planforslaget.....	19
3.1	Generelt	19
3.2	Trafikkstøy.....	19
3.3	Samfunnssikkerhets-, risiko- og sårbarhetsanalyse/ROS- analyse	20
3.4	Forholdet til Konsekvensutredning.	21
3.5	Miljø	22
3.6	Kulturminner	23
3.7	Landbruk, reindrift.....	23
4	Vedlegg	24

1 Generelt

1.1 Bakgrunn

Planforslaget er utarbeidet i tråd med Plan- og bygningslovens kapittel 12, samt Kart- og planforskriften og Miljøverndepartementets "Veiledning om plan- og bygningsloven og forskrifter".

På grunn av betydelig økt trafikk og innføring av grenseboerbevis, har Justisdepartementet gitt Statsbygg i oppdrag å utarbeide forprosjekt for nytt grenseovergangssted mellom Norge og Russland på Storskog utenfor Kirkenes. Den utbygging som planlegges medfører krav om ny reguleringsplan for området.

Storskog ligger ca 20km syd for Kirkenes. Disponibelt areal er avgrenset av grenselinja mot Russland i syd, kryss mellom E 105 og Fv886 i nord og Pikevann i vest. Planens avgrensning inkluderer i tillegg noe areal nord for Fv 886, for å ivareta omlegging av E 105.

Det nye grenseovergangsstedet på Storskog skal betjene de til enhver tid gjeldene krav knyttet til politiets, tollvesenets og mattilsynets virksomhet. I tillegg skal stasjonen ivareta vegvesenets krav til rasjonell kjøretøykontroll. GSV skal ikke etableres på nytt. Deres virksomhet vil i sin helhet være lokalisert til Forsvarets nye anlegg i umiddelbar nærhet.

Figur 1: Planens avgrensning

1.2 Formål med planarbeidet

Nytt anlegg for kontrollvirksomhet og veiareal til biler skal opparbeides, fordi det forventes betydelig vekst i trafikken over grensestasjonen.

Trafikken er økende:

- 2006: 76.238 reisende.
- 2011: 162.647 reisende, med maks 1.200 pr. dag.
- Forventet trafikk 2014: 400.000 personpasseringer.
- Fordelingen er i dag 60% russere, 40 % nordmenn, og ca 1-2% fra 3. land.
- Ca 600 av trafikken i et maksdøgn er lastebiler.

Statens vegvesen har lagt til grunn at ÅDT på E105 vil øke fra 1200 i dag til 2.400 i 2030. Dette gjelder for et snitt ved Elvenes.

1.3 Forholdet til andre planer

Gjeldende reguleringsplaner i området er detaljregulering for E105 parsell 2 med planID 2010001, og reguleringsplan for Grensekontrollstasjon del II med planID 2003104.

Gjeldende kommuneplan er vist under, der området for grenseovergangssted på Storskog er avmerket til «Almennyttig formål (AF9)». I bestemmelsene tilknyttet planen sies følgende:

*§4.8.1 Bestemmelser til byggeområde med særskilt angitt allmennyttig formål.
Innenfor områdene AF 1 til og med AF 9 skal det kun tillates nye bygg som er relatert til den virksomhet som bedrevet på arealet.*

Figur 2: Utsnitt av Kommuneplan Sør-Varanger 2004-2016

I dette forslag til ny reguleringsplan foreslås byggeområdet noe utvidet, både fordi det er behov for et mer omfattende anlegg, og fordi bebyggelsen foreslås flyttet

lenger vekk fra Pikevannet, på grunn av grunnforholdene, og krav til full drift av eksisterende kontrollstasjon i hele anleggsperioden. Dette betyr at noe av LNF-arealeet i eksisterende kommuneplan foreslås benyttet til byggeområde.

1.4 Beskrivelse av planområdet

Planområdet er vist i Figur 1, som begrenses av Pikevann mot vest, Riksgrensen mot Russland mot syd, samt plangrense i terreng mot øst og nord.

Grunnforhold

Grunnen består i det alt vesentlige av meget bløt leire over fast morene. Det er antatt bedre forhold jo lengre vekk fra Pikevannet man kommer.

Grunnundersøkelser for dette prosjektet ble igangsatt 27.02.2012, i samarbeid med Forsvaret, fordi det tidligere er funnet eksplosiver i området. Undersøkelsene vil bli slutført sommeren 2012, sammen med miljøundersøkelser.

Trafikkforhold

Gjennom planområdet går i dag E 105 mot Russland og Fv 886 mot Grense Jacobselv. E 105 har i 2010 en trafikk på ca 1200 biler pr døgn (ÅDT), mens trafikkmengden på Fv 886 er ikke kjent.

Vegetasjon

Vegetasjonen består stort sett av lavere buskvegetasjon og lav bjørk. Fylkesmannen i Finnmark har orientert om forekomster av Høgstaudebjørkeskog og Dvergisyre, som det må tas spesielle hensyn til.

Landskap

Planområdet ligger øst for Pikevannet, svakt hellende mot vannet, i en skålformet landskapsformasjon. En bekk renner gjennom området.

Reinbeite

Planområdet ligger utenfor beiteområde for rein. Se kart i Figur 9.

Verneinteresser

Sametinget finner det sannsynlig at det kan være samiske kulturminner som ikke er registrert innenfor planområdet. Både Sametinget og Finnmark fylkeskommune vil derfor gjennomføre undersøkelser sommeren 2012.

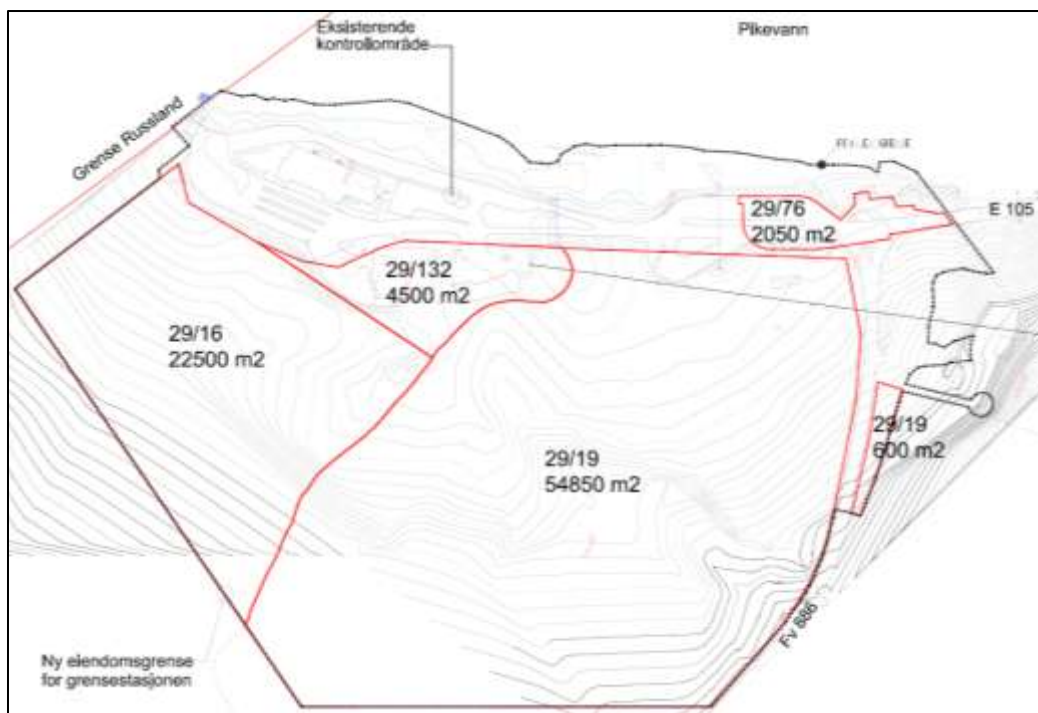
Grunneiere

Jon Berthelsen: 29/16, 29/132

Ørjan Nilsen: 29/19

Statsbygg: 29/76

(se kart på neste side)

Figur 3: Eksisterende eiendomsgrenser.

Eksisterende anlegg

Grensekontrollstasjon på Storskog består i dag av et trafikkområde med en kontrollbygning, en visitasjonshall som også inneholder lokaler for Mattilsynet, samt en garasjebygning med lokaler for GSV (Grensekommissariatet i Sør-Varanger). Kontrollbygningen er bygget i 2002 og Visitasjonshallen i 1997.

Innenfor planområdet, men nord for Fv 886, ligger også Grensekommissariatets konferansehus, som ikke er en del av kontrollstasjonen, og som i Statsbyggs landevernsplan er definert i kl. 2.

En bolig ligger langs E 105, lengst nord i planområdet. Boligen foreslås revet fordi E 105 foreslås flyttet.

1.5 Prosessen

- 11.10.2011 Oppstartsmøte med Sør Varanger kommune
31.01.2012 Varsel om oppstart, med frist for uttalelse 02.03.2012
28.03.2012 Nytt varsel pga utvidelse av planområdet, frist 28.04.2012
01.08.2012 Innsendt forslag til reguleringsplan
Offentlig ettersyn, med høringsfrist .....

1.6 Varsel om oppstart av planarbeid

Varsel om oppstart ble kunngjort ved brev til naboer og til berørte institusjoner, datert 31.01.2012, ved annonse i avisa Sør-Varanger 02.02.2012, samt på kommunens nettside. Russiske myndigheter ble varslet ved egen forsendelse via Utenriksdepartementet. Frist for uttalelser ble satt til 02.03.2012.

På grunn av behovet for erstatningstomt til bolig for en grunneier, måtte planavgrensningen utvides, og nytt varsel ble utsendt, med frist for uttalelse 28.04.2012:

Følgende merknader er innkommet:

1. Varanger KraftNett
2. Finnmarkseiendommen (FeFo)
3. Reindriftsforvaltningen
4. Finnmark fylkeskommune
5. Statens vegvesen
6. NVE
7. Riksantikvaren
8. Sametinget
9. Fylkesmannen i Finnmark
10. Finnmark fylkeskommune
11. Sametinget

Sammendrag av merknadene:

1. Varanger KraftNett
Kostnader ved flytting av anlegg og etablering av nye for strømforsyning må i sin helhet dekkes av Statsbygg. I tillegg sier et vedlagt referat fra befaring 09.02.2012:
  - Prinsippene for arbeider og leveranser som er beskrevet i skisseprosjektet kan følges med mindre endringer og suppleringer.
  - Eksisterende nettstasjon/trafo på dagens grensestasjon må fjernes og ny endemast monteres ved bygget til Grensekommisariatet.
  - Løsningen med ny endemast og ny transformator må tas med i ny reguleringsplan som er under utarbeidelse. Grunn til installasjoner og trafo må avsettes.Ellers inneholder referatet tekniske og økonomiske spesifikasjoner, som ikke berører reguleringsplanen, men som må tas hensyn til ved prosjektering.
2. Finnmarkseiendommen (FeFo)
FeFo legger til grunn at forslagsstiller vurderer planforslaget i forhold til Sametingets retningslinjer for endret bruk av utmark, jfr Finnmarkslovens § 4,

og ønsker å bli involvert i planprosessen før planforslaget blir lagt ut til offentlig ettersyn.

3. Reindriftsforvaltningen

Reindriftsagronomen forutsetter at tiltaket ikke vil medføre fare, skade og ulempe for reindrifta i området, og har ingen ytterligere merknader til varselet om igangsetting av detaljreguleringsplanarbeid for nytt grenseovergangssted på Storskog.

Reindriftsagronomen vurderer at tiltaket ikke vil være til skade eller ulempe for reindriften i området.

4. Finnmark fylkeskommune

Fylkeskommunen påpeker at universell utforming er en langsiktig nasjonal strategi for å bidra til å gjøre samfunnet tilgjengelig for alle og forhindre diskriminering.

Prinsippet om universell utforming skal ligge til grunn for planlegging og kravene til det enkelte byggetiltak. Kommunene har som planmyndighet ansvar for å følge opp dette.

Fylkeskommunen er kjent med at Sametinget har gjennomført befarings etter automatisk freda kulturminner og har ingen ytterligere merknader til tiltaket. Fylkeskommunen minner om aktsomhetsplikten etter kulturminnelovens § 8.

5. Statens vegvesen

Statens vegvesen har ingen kommentarer til planarbeidet.

6. NVE

NVE skriver at det i planen bør gjøres en konkret vurdering av og begrunnelse for byggeavstand mot vassdrag, og i henhold til Vannressursloven § 20, en konkret beskrivelse av hvordan tiltaket vil berøre vassdrag, samt eventuelt hvor mye vann som skal bortledes ift minstevannføring.

7. Riksantikvaren

Riksantikvaren opplyser at det er fylkeskommunen og Sametinget som representerer kulturminneforvaltningen i saker etter plan- og bygningsloven.

8. Sametinget

Sametinget har foretatt befarings uten at det ble påvist automatisk freda samiske kulturminner. Sametinget minner om den generelle aktsomhetsplikten, dette bør fremgå av bestemmelsene.

9. Fylkesmannen i Finnmark

Fylkesmannen viser til følgende krav og anbefalinger for arbeidet med reguleringsplan:

- Miljøverndepartementets «Veiledning om plan- og bygningsloven og forskrifter» anbefales tatt i bruk.
- Det forutsettes at det stilles krav i bestemmelsene om god estetisk kvalitet på bebyggelsen.
- Grad av utnytting må føres på planen eller fastsettes i bestemmelsene.
- Kantvegetasjon langs Pikevannet bør tas vare på og avmerkes i plankartet.
- Biologisk mangfold må ivaretas, og Høgstaudebjørkeskog og Dvergssyre nevnes spesielt.
- Støysoner etter T-1442 bør markeres i plankartet.

- Forurenset grunn må kartlegges og eventuelt medføre en tiltaksplan. Konkret formulering er foreslått til bestemmelsene.
- Det vises til DSB sin veileder «Samfunnssikkerhet i arealplanlegging» for utarbeidelse av ROS-analyse.
- Byggegrunn og mulig kvikkleire må kartlegges.
- Det vises til forskrift (TEK) for tiltak mot radon.
- Naturmangfoldsloven krever et vitenskapelig grunnlag, i et rimelig forhold til sakens karakter. Vurderinger i forhold til §§ 8-12 skal synliggjøres.

10. Finnmark fylkeskommune

Fylkeskommunen har ingen kommentarer til utvidet plangrense.

11. Sametinget

Sametinget har ingen kommentarer til utvidet plangrense.

Forslagstillers kommentar til merknadene:

1. Varanger KraftNett

Ny høyspentledning vil bli lagt i grøft gjennom hele planområdet. Det er gitt rom for dette i forslag til reguleringsbestemmelser.

2. Finnmarkseiendommen (FeFo)

Sametingets merknader er tatt til følge, ved at aksept av betaling for kulturminneregistrering er sendt Sametinget.

3. Reindriftsforvaltningen

Ingen kommentar.

4. Finnmark fylkeskommune

Krav til universell utforming er ivaretatt både i planbeskrivelsen og i forslag til reguleringsbestemmelser, og den fysiske utforming vil bli konkretisert ved prosjektering i tråd med dette.

Kulturminnebefaring er gjennomført. Forholdet til aktsomhetsplikten i kulturminneloven er ivaretatt i bestemmelsen

5. Statens vegvesen

Ingen kommentar.

6. NVE

Det vises til Kapittel 2: Beskrivelse av planforslaget, under punktene om Avløp og Overvannshåndtering for beskrivelse av forholdet til eksisterende vassdrag.

7. Riksantikvaren

Prosess med Sametinget er ivaretatt, ved at det er gitt klarsignal for befaring etter samiske kulturminner.

8. Sametinget

Kulturminnebefaring er gjennomført. Forholdet til aktsomhetsplikten i kulturminneloven er ivaretatt i bestemmelsen

9. Fylkesmannen i Finnmark

- Miljøverndepartementets veileder er brukt under utarbeidelsen av planforslaget.
- Det er stilt krav i bestemmelsene om god estetisk kvalitet på bebyggelsen.
- Krav til grad av utnytting er fastsatt i bestemmelsene.
- Kantvegetasjon langs Pikevannet er avmerket i plankartet.
- Biologisk mangfold er ivaretatt i kantsonene, blant annet langs Pikevannet, der Dvergssyre er lokalisert. Forekomsten av Høgstaudebjørkeskog er lokalisert i bekkedalen øst for Storskog, og deler av denne må legges om på grunn av ny bebyggelse.
- Støysoner etter T-1442 er beskrevet i planbeskrivelsen.
- Krav om kartlegging av mulig forurenset grunn er inkludert i bestemmelsene.
- ROS-analyse er utarbeidet og vedlagt.
- Byggegrunn vil bli kartlagt sommeren 2012.
- Tiltak mot radon, i henhold til TEK, vil bli gjennomført.
- Naturmangfoldslovens §§ 8-12 er vurdert, og etter forslagsstillers mening ivaretatt på følgende måte:
  - Kantvegetasjon langs Pikevannet og langs planområdets ytterkanter er avmerket i plankartet.
  - Det rene overvannet, som i dag renner gjennom området, er foreslått ledet rundt området.
  - Overvann fra området er foreslått ledet gjennom et fordrøyningsbasseng, med rensmuligheter, før det renner ut i Pikevannet.
  - Vegetasjon i byggeområdet er vanskelig å bevare, på grunn av krav til omfattende tekniske anlegg.

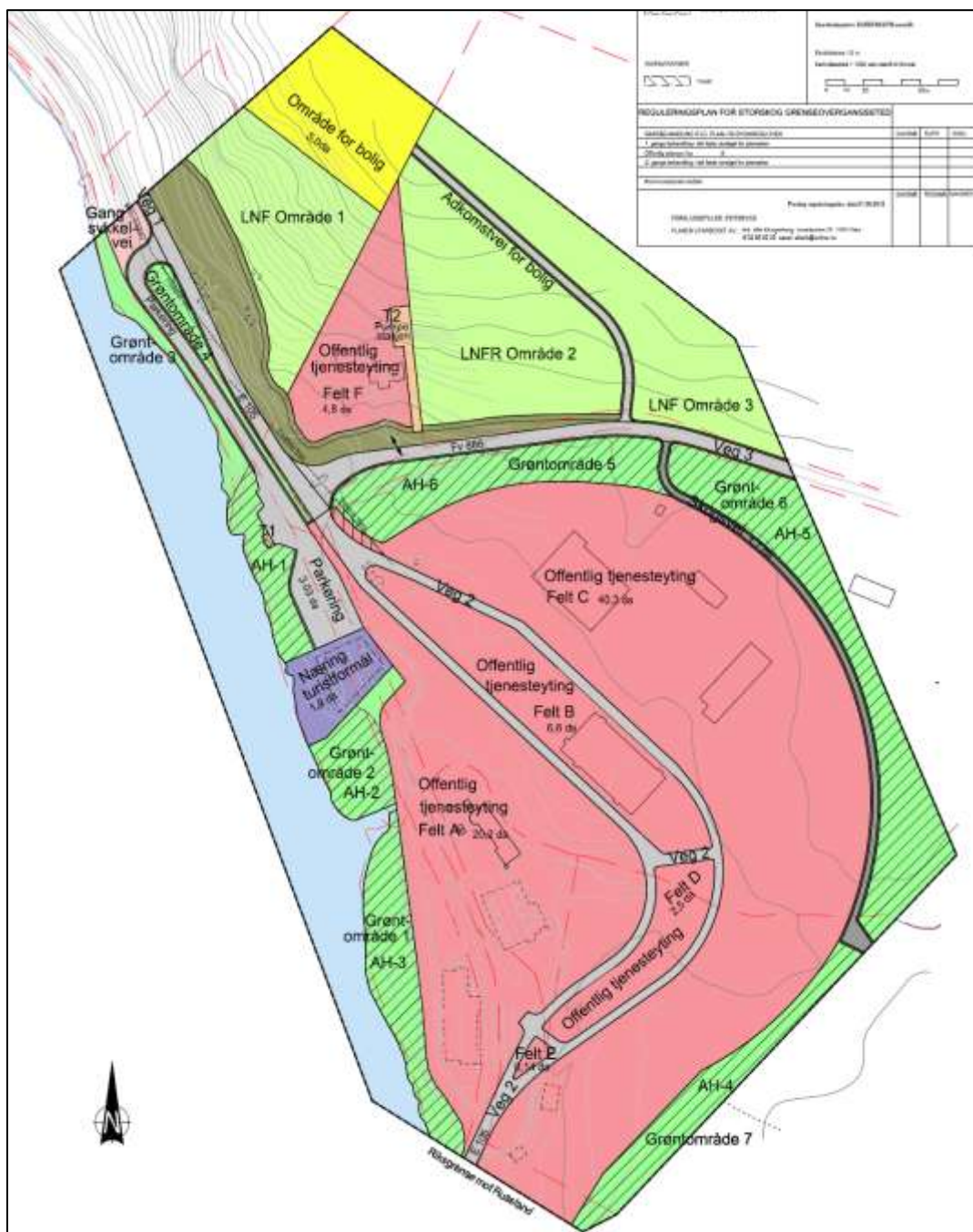
10. Ingen kommentar.

11. Ingen kommentar.

2 Beskrivelse av planforslaget

Generelt.

Krav til enkel logistikk med naturlig og lesbar flyt danner grunnleggende føringer for utforming av anlegget. Det gjelder utvendig kjøremønster, lokalisering av kontrollpunkter, samt lokalisering, orientering og utforming av bygninger. Ikke bare rom og arealer, men også åpninger i fasaden i forhold til tilgjengelighet, visuell sporbarhet og skjerming er bestemt av logistikk og flyt gjennom anlegget.

Figur 4: Kopi av forslag til reguleringskart

Arealer

Planområdet er på totalt 157 062 m², hvorav ca 105.000 m² er byggeområde og trafikkareal.

For de feltene i plankartet hvor det åpnes for nybygg er det i reguleringsbestemmelsene angitt maks BYA eller BRA, der trafikkareal ikke er inkludert.

Området «Offentlig tjenesteyting, Felt F» er Statsbygg sin eiendom og inkluderer Grensekommisariatets konferansehus, som i Statsbyggs landevernsplan er definert i kl. 2. Det foreslås ingen økt utnyttelse av dette området, men det tillates generelt vedlikehold.

For næringsarealet er det angitt maks BYA, der parkering er inkludert.

Arealer for tekniske anlegg gjelder pumpestasjon for vannforsyning og toalett ved veg. I tillegg gis det i bestemmelsene tillatelse til anlegg for varmepumpe og nedgravd høyspentkabel i LNF-området.

Den foreslåtte bebyggelsen på kontrollområdet er vist i antall m² i tabellen under, og potensiale for utvidelser er vist i skissen på neste side.

Bygninger	m² (BTA)
Kontrollbygningen	2.374
Visitasjonshall	1.325
Mattilsyn	629
Driftsbygning	186
SUM	4.514
Takoverbygg	1.287

I medhold av PBL § 12-5 er det angitt følgende arealformål samt hensynssoner for arealene innenfor planområdet:

Bebyggelse og anlegg (PBL § 12. 5, 1. ledd)

- Offentlig tjenesteyting (Felt A-F)
- Næring turistformål
- Område for bolig

Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur (PBL § 12. 5, 2. ledd)

- Veg/Parkering
  - Veg 1 (E105)
  - Veg 2 (E105, innenfor kontrollområdet)
  - Veg 3 (Fv 886)
  - Parkering (For allmenheten)
- Gang sykkelvei
- Skogsvei
- Adkomstvei for bolig
- Annen veggrunn
- Tekniske anlegg
  - T1 (Toalett)
  - T2 (Pumpestasjon)

Grønnstruktur (PBL § 12. 5, 3. ledd)

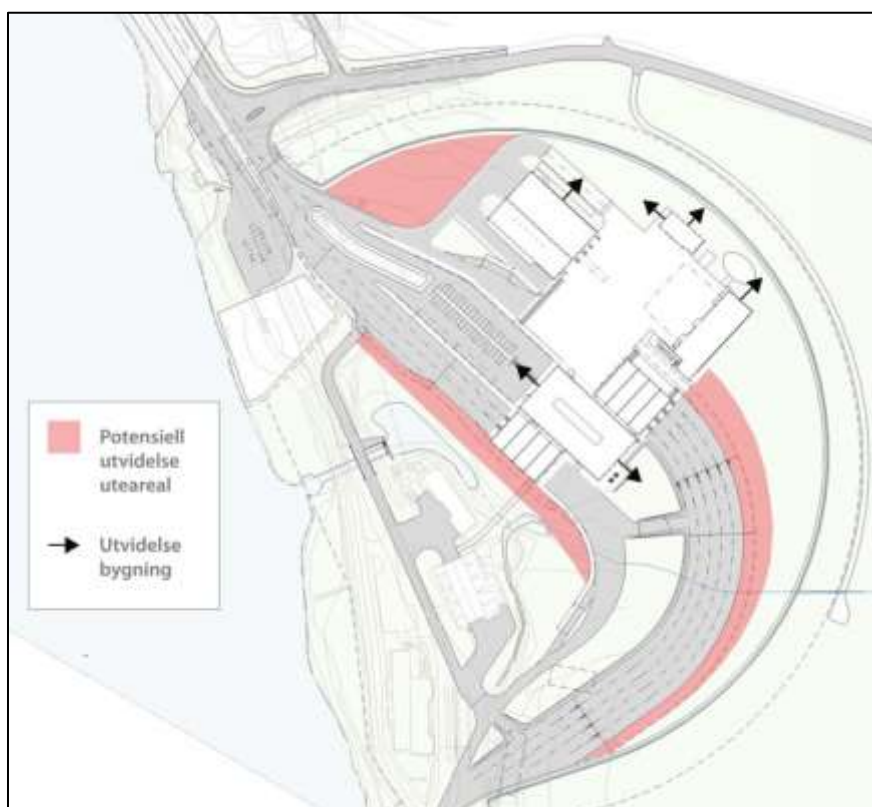
- Grøntområde 1-7 (inkludert Hensynssoner AH 1-6, PBL § 12. 6)

Landbruks-, natur- og friluftsmål, samt reindrift (PBL § 12.5, 5.ledd)

- LNFR-område 1-3

Fleksibilitet og framtidig utvidelse

Utformingen av det nye anlegget stiller store krav til generalitet for fleksibel bruk og fremtidige endringer. Anlegget skal kunne møte nye politiske føringer og forventet kapasitetsøkning fram mot 2020 uten å måtte utvides eller bygges kraftig om. Dette er ivare tatt i forprosjektet men er også forutsatt å kunne skje gjennom nye kontrollrutiner og tekniske løsninger. I prosjektet er ivare tatt mulig flytting av deler av kontrollen ut av bygningen til passboder mellom kontrollfelt. Om nødvendig kan trafikkområdet utvides i bredden. Det vil gi flere kjørefelt og større generelt trafikkareal.

Figur 5: Potensiale for utvidelse av arealbruk og bygninger. Kilde: Forprosjekt for Statsbygg 11994 NY GRENSESTASJON STORSKOG, 13.mars 2012 (LPO Arkitekter, Multiconsult, Link Arkitektur).

Infrastruktur.

Trafikkløsning

E105 leder trafikken inn/ut av Norge, Fv886 tar av mot øst fra denne nord for kontrollområdet på Storskog. Reguleringsplan viser ett kjørefelt ut av Norge og ett kjørefelt inn. Kontrollområdet på grensen mellom Norge og Russland, setter krav til et lesbart og forståelig trafikksystem. For toll- og politiet er det viktig at sporbarheten i trafikkmønsteret er godt avklart og forståelig. Derfor er avstanden fra grensen til kontrollområdet foreslått lengst mulig, her vist til ca. 300 m. En teoretisk midtlinje går gjennom kontrollbygning og videre i begge retninger mot Norge og Russland; i prinsippet er alle funksjoner på østsiden av linjen knyttet til inn i Norge, på vestsiden ut av Norge. Dimensjonerende kjøretøy for hele anlegget vil være vogntog med 25 m lengde.

Gang- og sykkelveg langs E105 foreslås videreført mellom vegen og Pikevannet, på dagens vegtrase, fram til avkjørsel til parkeringsplassen ved turistanlegget. Avkjørsel og parkeringsplass vil ha liten trafikk og liten hastighet, slik at sykler og fotgjengere kan ferdes sammen med biltrafikken (blandet trafikk). Arealet mellom vegen og Pikevannet er dessuten smalt, slik at egen løsning for gang- og sykkeltrafikken er vanskelig å få plass til.

Det foreslås egen Skogsvei til grunneier 29/16, for adkomst til erstatning for dagens som vil bli stengt av forslag til utbygging. Grunneier har behov for bilveg til eiendommen for blant annet å hente ved til eget forbruk.

Parkeringsanlegget med toalett er for allmenheten, og det er stilt krav i reguleringsbestemmelsene at næringsanlegget må løse parkering for egen virksomhet på egen tomt.

Det er vist adkomst til bolig fra Fv 886, med adgang til bygging av bolig, som erstatning for bolig som rives ved bygging av ny E 105.

Høyspent forsyning

Eksisterende 22 kV høyspent luftstrekke frem til nettstasjon plassert ved siden av dagens visitasjonshall, opprettholdes i hele byggetiden for å sikre den daglige driften. Når den nye nettstasjonen er etablert og et nytt forsyningsnett er satt i drift for alle nye bygg, fjernes eksisterende høyspentnett. Eksisterende nettstasjon må imidlertid være i drift i opp til et år for å strømforsyne lokalene til mattilsynet. Nettstasjonen får i den perioden høyspent forsyning via provisorisk høyspentkabel som legges fra den nye nettstasjonen i driftbygning. Denne kablet legges i rør som gir mulighet for demontering og fjernes sammen med nettstasjonen etter at alt er etablert og terrengopparbeidelsen kan slutføres. Den nye høyspentmatingen til grensestasjonen og frem til ny nettstasjon i driftsbygningen legges med kabel fra ny endemast. Grøftetrace for høyspentkabler blir i størst mulig grad samkjørt med øvrige grøfter i området. Ved passering av riksvei må kablene legges i betongkultvert med reserveføringer. I reguleringsbestemmelsene for LNF-området er det beskrevet at det er tillatt å bygge grøft for høyspentkabel.

Vannforsyning

Eksisterende vannforsyning skal brukes videre. Vannforsyningen styrkes med 1 stk borehull og det etableres felles ledningsanlegg for tilkopling til ny grensestasjon. Gammelt ledningsanlegg opprettholdes men kobles til nytt system slik at det enkelt kan frakobles når ønskelig.

Avløp

Nytt avløpssystem etableres med slamavskiller og renseanlegg i form av infiltrasjonsanlegg eller filterbedanlegg. Tiltaket er søknadspliktig etter PBL og utslippstillatelse må foreligge fra Sør-Varanger kommune før anlegget kan settes i drift. Geotekniske grunnundersøkelser er avgjørende for valg av renseløsning. Kornfordelingskurven for morenemassene vil indikere om massene er egnet for infiltrasjon av avløpsvann. Dersom stedlige masser ikke har egenskaper som egner seg for infiltrasjon må infiltrasjonsgrøftene etableres med tiltransporterte masser. Grunnvannsnivå i området vil også påvirke endelig plassering og utforming av anlegget. Dette må bestemmes i detaljprosjekteringen.

Etablering av avløpsrenseanlegg vil erstatte dagens system med avløp til tank. Avløp fra oppbevaringsdelen av Mattilsynets bygning kan inneholde smittefarlig avløpsvann. Dette avløpet skal seksjoneres fra øvrig avløp og ledes til tett tank og kontroll før oppsamling og transport til egnet mottak. Spyle/vaskevann fra visitasjonshallen ledes via oljeutskiller til eget gråvannrenseanlegg i form av infiltrasjonsgrøfter. Avløpsvann fra toalettbygning ved innkjøringen til grensestasjonen føres til avløpsrenseanlegget via pumpeledning.

Energibruk

Bygningenes fasader er vesentlige for å redusere energibehovet. Det skal velges vinduer med lav Uverdi (dagens passivhusnivå) i lokaler med normalt oppvarmingsbehov. I lokaler med lavere innetemperatur, kan det benyttes vinduer iht. TEK 10. Ytterveggene skal isoleres iht. TEK 10 eller bedre ut fra samme prinsipp som for vinduene. Effektiv varmegjenvinning av ventilasjonsluft sammen med reduserte luftmengder er nøkkelen til optimal energiytelse.

Det skal benyttes hovedsakelig fornybar energi fra varmepumper (minst 75 % av levert varmeenergi fra varmepumpe på årsbasis).

Avfallshåndtering

Det skal etterstrebes optimal avfallsminimering og avfallshåndtering i alle faser av Grensestasjonens livssyklus. På byggeplass skal det genereres minst mulig avfall. Alt avfall som genereres, håndteres optimalt i henhold til Forurensningsloven og sentrale avfallsforskrifter, samt prinsipper som gir minst mulig forurensningsbelastning.

Strålevern

I 2003 ble det etablert et system for deteksjon av radioaktivt og spaltbart materiale på Storskog. Systemet består av en portal for hver av 3 kjørefelt der det er montert deteksjonsutstyr for gamma og nøytronstråling. Utstyret eies og driftes av Tollvesenet. Ved utvidelse av grensekontrollstasjonen med større kapasitet og flere kjørefelt vil det være nødvendig å utvide deteksjonsanlegget.

I 2003 ble det diskutert å plassere en felles deteksjonsportal nær grensa istedenfor en portal ved hvert kjørefelt nærmere kontrollbygningen. Foreliggende løsning ble valgt fordi det ga mulighet til å kontrollskanne kjøretøy som ga alarm ved å rygge tilbake. Til forprosjektet har Statens Strålevern i brev 11.11.11 anbefalt å flytte og utvide eksisterende desentraliserte anlegg. Portalene vil bli plassert slik at det ikke er mulig for personer med bagasje å gå ut av bilene før de har passert portalene.

Statens Strålevern anbefaler også at det forberedes for en dedikert lagerplass for radioaktive kilder/radioaktivt materiale i anlegget. Dette foreslås lokalisert i det ADR-området sammen med parkering av kjøretøy med radioaktivitet og behov for nærmere kontroll.

Grunnforhold

Under tidligere masseutskifting for veifylling på utsiden av eksisterende stasjon ble det funnet eksplosiver. Minekommandoen var inne og konkluderte med at det kunne være eksplosiver i området der det var planlagt motfylling, og en valgte en løsning med ett kjørefelt mot Pikevannet for å unngå motfylling og graving i de bløtteste partiene.

Grunnundersøkelser for dette prosjektet ble igangsatt 27.02.2012, i samarbeid med Forsvaret.

Miljøundersøkelser vil bli gjennomført sommeren 2012, i samarbeid med Forsvaret.

For anleggsarbeider må Forsvaret klarere hele det aktuelle tomteområdet. Full klarering av området vil skje ved byggestart, samtidig med grunnarbeidene, i 2013. Forsvaret vil overvåke arbeidet og alle masser vil bli sortert for eksplosiver. Arbeidet vil skje med fjernstyrte maskiner, og med full sikkerhet for tredjepart (reisende og eksisterende bygninger).

Forurensede masser/miljøundersøkelser

Samme som over

Overvannshåndtering

Prinsippet i overvannshåndteringen er at rent og urent, forurenset vann ikke skal blandes med hverandre. En avskjæringsgrøft i øst rundt hele området, samler opp rent vann og fører dette til Pikevann i syd og nord i området. Avskjæringsgrøften steinsettes med naturstein i bunn og begge skråninger i en høyde på 75 cm (målt vertikalt). Eksisterende bekkeløp fra øst, avskjæres av ny grøft og steinsettes ned i grøften.

Det finnes i dag ikke noe overvannssystem i bakken, og det foreslås å lede alt vann på overflaten. Vannet ledes til nedsenkede rabatter hvor vannet infiltreres i grunnen. Det er også forslått renner med avdekningsrist på arealet med plasstøpt betongdekke mellom bygningene. Til sammen 7 stk sluk/sandfang samler opp dette vannet og det ledes videre til utløp i ett fordrøyningsmagasin. Magasinet er plassert i et naturlig lavpkt. på områdets midtre del. Herfra via en terskel, hvor vannet ledes videre ut i Pikevann. Terskelen bygges slik at ved eventuelt oljeutslipp, kan dette kontrolleres slik at utslippet kan fjernes manuelt før det renner ut i Pikevann. Terskelen har et dykket utløp i en dobbel betongkonstruksjon hvor evt. forurenset vann (olje etc) flyter på overflaten og ikke blir med vannet videre gjennom det dykkede utløpet ut i en steinsatt bunn i elveløpet videre ut i Pikevann.

Figur 6: Situasjonskart som blant annet viser håndtering av overvann (Illustrasjonen er vedlagt i full størrelse)

Vegetasjon

Vegetasjonen består stort sett av lavere buskvegetasjon og lav bjørk. Pga. områdets krav til oversikt, er det ikke foreslått ny vegetasjon, bortsett fra tilsåing av herdig, lite vedlikeholdskrevende frøblandinger. Vegetasjonen langs Pikevannet og rundt planområdet er foreslått beskyttet i en hensynssone (se plankartet i Figur 4).

Estetikk/Bebyggelsesstruktur.

Arkitektur og identitet

Det nye anlegget på Storskog skal være enkelt og robust med stor generalitet for fleksibel bruk og seinere endringer. Gjennom arkitektonisk uttrykk, materialbruk og farge vil anlegget bli gitt et helhetlig preg. Byggene er i en og to etasjer. Ingen av byggene har kjeller. Det er kontor, offentlige arealer og verksted. Byggene og takoverbyggene sikres mot påkjørsel med avvisere/sikring i utomhusanlegget.

Materialvalg

Byggene er planlagt oppført i hovedmaterialer av betong og stål. Det er et mål at materialbruk i bygget skal ha høy fokus gjennom hele prosessen. Det skal velges materialer uten innhold av prioriterte miljøgifter og med lavest mulig påvirkning på innemiljø og ytre miljø over livsløpet.

Materialer og produkter skal komme fra råvarer basert på bærekraftig produksjon. Dvs. fra en produksjon som tar hensyn til ressurstilgang og jordas økosystemer. Kortreiste materialer med lang levetid, lav klimabelastning, lave emisjoner til inneluft, høyt potensial for material- eller energigjenvinning og høy andel resirkulerte materialer skal prioriteres. Valg og bruk av byggematerialer skal være avklart i god tid før utførelse på byggeplassen.

Turistanlegget

Reguleringsplanen legger til rette for bygging av nytt toalettanlegg i tilknytning til parkering for turister. Vegvesenet er tiltakshaver for dette. Turistanlegget søkes utformet slik at det framstår som en helhet i forhold til det øvrige kontrollanlegget. Souvenirkiiosk etc. vil bli flyttet/retablert fra dagens lokalisering til nytt næringsområde sør for turistparkering. Området er vist med byggegrense, slik at bygging mot Pikevannet ikke blir tillatt, samt at maks BYA er gitt i bestemmelser..

Bolig

Område for bolig er vist lengst nord i planen, med avkjørsel fra Fv 886. Tomten er vist som erstatning for bolig som må rives ved omlegging av E105, på eiendom 29/19. Maksimal utbygging er gitt i bestemmelser, til 300 m² BRA.

Universell utforming

Anlegget er et offentlig trafikkanlegg med store krav til logistikk og flyt. Det gjelder både i forhold til kjørende og gående. Bl.a. skal reisende med bagasje bevege seg fra kjøretøy til, inn i, gjennom og ut av ekspedisjons- og visitasjonsarealer innendørs. De reisendes bevegelser henger nøye sammen med kontroll og lokalisering av betjenende og andre funksjoner. Arbeidsplasser for politi og toll skal ha enkel og oversiktlig tilgjengelighet med lett atkomst i forhold til alle andre funksjoner. For å ivareta et slikt anlegg er lovverkets krav til universell utforming lagt til grunn.

Under planleggingen av ny grensestasjon på Storskog skal produkter, byggverk og uteområder som er i alminnelig bruk, utformes slik at alle mennesker skal kunne bruke dem på en likestilt måte så langt det er mulig, uten spesielle tilpasninger eller hjelpemidler. De ansattes del av grensestasjonen gis likevel en noe begrenset Universell Utforming siden enkelte roller krever full bevegelse. Alle områder som er tilgjengelig for publikum, er universelt utformet.

Aktuelle lover relatert til byggsektoren er:

- Den nye plan- og bygningsloven av 2008, med TEK10;
- Lov om offentlige anskaffelser; og

- Lov om forbud mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne (diskriminerings- og tilgjengelighetsloven (DTL)).

UU-ambisjonene for dette prosjektet er knyttet til veifinning. Sirkulasjonsmønsteret ute og inne skal være lett å lese: enkelt, logisk og godt kommunisert. Alle skal, uavhengig av eventuelle funksjonsnedsettelse, kunne følge sirkulasjonsmønsteret for sin gruppe gjennom anlegget.

Vedlegg: Sjekkliste Universell Utforming, datert 10.01.2012, revidert 06.03.2012 (Multiconsult).

3 Konsekvenser av planforslaget

3.1 Generelt

Den viktigste konsekvensen av planforslaget, i forhold til dagens bruk, er at det tas i bruk et større areal, til omtrent de samme formål som i dag. I tillegg flyttes grensestasjonen lenger vekk fra Pikevannet, på grunn av vanskelige grunnforhold langs vannet, samt krav til full drift av eksisterende kontrollstasjon i hele anleggsperioden.

3.2 Trafikkstøy

Trafikkveksten er ikke en konsekvens av planen, men en årsak til at planen fremmes. Virkningene av økende trafikk må det tas nødvendige hensyn til:

- 2006: 76.238 reisende.
- 2011: 162.647 reisende, med maks 1.200 pr. dag.
- Forventet trafikk 2014: 400.000 personpasseringer.
- Fordelingen er i dag 60% russere, 40 % nordmenn, og ca 1-2% fra 3. land.
- Ca 600 av trafikken i et maksdøgn er lastebiler.

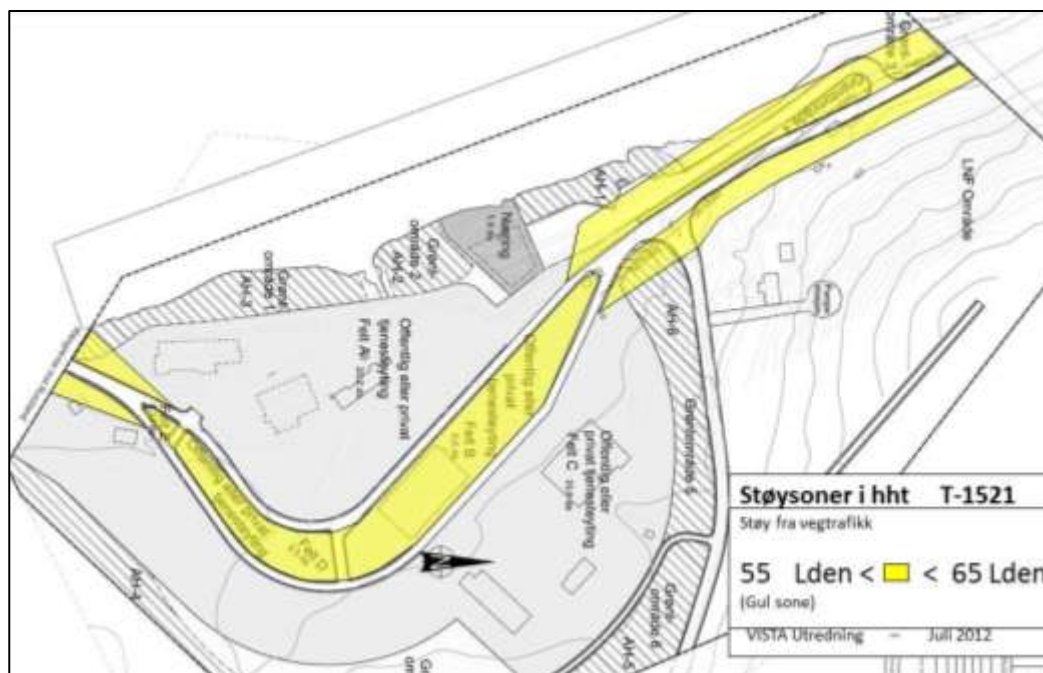
Statens vegvesen har lagt til grunn at ÅDT på E105 vil øke fra 1200 i dag til 2.400 i 2030. Dette gjelder for et snitt ved Elvenes.

Støy

Statens vegvesen baserer utforming av E105 på en trafikkutvikling med 1.200 ÅDT i 2010, som øker til 2.400 i 2030. Med en hastighet gjennom planområdet på 30 km/t og en antatt tunghandeltandel på 20%, er beregnet støy i dag ca 55 L_{den} , etter T-1521, som øker til 58 L_{den} i 2030. Trafikkveksten er ikke en følge av tiltak i denne reguleringsplanen, og er derfor ikke en konsekvens av planen. Men den foreslåtte bebyggelsen må utformes slik at den ivaretar de krav som framgår av tabellen under, for gul sone.

T-1442 Sone	Restriksjoner/ tiltak	Nedre grense for utendørs støy fra veitrafikk
Rød sone	Ikke egnet til støyfølsomme formål	65 L_{den}
Gul sone	Støyfølsom bebyggelse kan oppføres, dersom avbøtende tiltak gir tilfredsstillende støyforhold	55 L_{den}
Hvit sone	Normalt ikke behov for spesielle hensyn	< 55 L_{den}

Støy fra trafikk vurdert i forhold til retningslinjene T-1521.

Figur 7: Støysonekart

3.3 Samfunnssikkerhets-, risiko- og sårbarhetsanalyse/ROS-analyse

- Ekstremvær – se www.met.no
Meteorologisk institutt viser på sine nettsider at det er sannsynlig at Varanger vil få mer nedbør og varmere klima de neste 100 år. Vi kan ikke se at dette medfører spesielle hensyn som bør få følger for forslag til reguleringsplanen.
- Flomfare – se www.nve.no
NVE har ikke registrert flomfare innenfor planområdet.
- Strålefare – se www.nrpa.no
Radon er ikke kartlagt, men byggeforskriftens (TEK) krav til isolasjon og ventilasjon ivaretar de nødvendige hensyn.

Statens Strålevern i brev 11.11.11 anbefalt å flytte og utvide eksisterende desentraliserte anlegg for deteksjon av radioaktivt og spaltbart materiale. Portalene vil bli plassert slik at det ikke er mulig for personer med bagasje å gå ut av bilene før de har passert portalene.

Statens Strålevern anbefaler også at det forberedes for en dedikert lagerplass for radioaktive kilder/radioaktivt materiale i anlegget. Dette foreslås lokalisert i det ADR-området sammen med parkering av kjøretøy med radioaktivitet og behov for nærmere kontroll.

- Skredfare – se www.skrednett.no
Det er ikke kartlagt områder med skredfare innenfor planområdet.
- Dårlig byggegrunn (grunnundersøkelser)
  - Gjennomført

- Eksplosjonsfare

Det er ikke registrert eksplosjonsfare ved anlegget, men ut ifra en helhetlig brannvurdering knyttet til slukkevann hele året og stor distanse til nærmeste stedlig brannvesen foreslås bygningsanlegget utstyrt med vanntåkeanlegg.

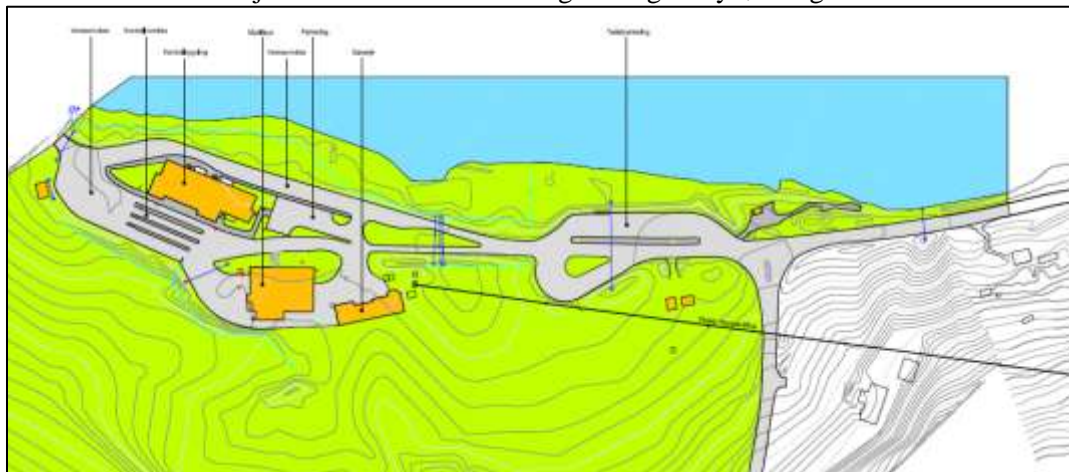
3.4 Forholdet til Konsekvensutredning.

Utvalg for plan og samferdsels vedtak i sak 016/12 (19.01.2012):

I medhold av plan- og bygningsloven med forskrift om konsekvensutrednings § 5 finner ikke Formannskapet at tiltaket faller innunder KU-forskriftens oppfangs-kriterier, det stilles derfor ikke krav om konsekvensutredning i forbindelse med detaljplanarbeidet. Det stilles krav om at russiske myndigheter ved Rosgranica, og Grensekommisariatet høres i planprosessen.

Begrunnelse: Formannskapet støtter seg til administrasjonens vurderinger etter plan- og bygningsloven med forskrift om konsekvensutredning over. Tiltaket kommer ikke innunder KU-forskriftens § 2 f) vedlegg I, og omfattes ikke av § 3 a,b) vedlegg II. Slik formannskapet ser det er det derfor ikke krav om at tiltaket vurderes etter forskriftens § 4 og reguleringsplanarbeidet er derfor ikke konsekvensutredningspliktig etter forskriften. Formannskapet støtter seg til administrasjonens vurdering av oppfangskriteriene i forskriftens § 4 a-k) og finner ikke at tiltaket iht. forskriften vil ha vesentlige virkninger for miljø og samfunn.

Nedenfor vises situasjonskart av eksisterende og forslag til ny løsning:

Figur 8: Situasjonsplan – eksisterende.

Figur 9: Situasjonsplan – ny løsning.

3.5 Miljø

Naturmangfoldslovens §§ 8-12 er vurdert, og ivaretatt på følgende måte:

- Kantvegetasjon langs Pikevannet og langs planområdets ytterkanter er avmerket i plankartet.
- Det rene overvannet, som i dag renner gjennom området, er foreslått ledet rundt området.
- Overvann fra området er foreslått ledet gjennom et fordrøyningsbasseng, med rensmuligheter, før det renner ut i Pikevannet.
- Vegetasjon i byggeområdet er vanskelig å bevare, på grunn av krav til omfattende tekniske anlegg.

Luftforurensning

Målingene ved stasjonen i Svanvik, 9,2 kilometer vest/nordvest for Nikel, viser at konsentrasjonen av svoveldioksid i luften går ned. I løpet av 1970- og -80-tallet overskred årlig gjennomsnittlig utslipp av svoveldioksid til luft en rekke ganger den satte grenseverdien for beskyttelse av øko systemer. Dette er nå på vei nedover, og grenseverdien er ikke oversteget siden 1989. Det samme gjelder de andre målestasjonene i grenseområdene.

Vannforurensning

Selv om utslippene av svoveldioksid er mye lavere i dag enn for 30 år siden, er konsentrasjonen av sulfat i innsjøene nær smelteverkene fortsatt mye høyere enn i resten av Fenno-skandia. Den lokale berggrunnen og utslipp av basisk/ alkalisk støv fra smelteverkene gir likevel en beskyttelse som gjør at disse innsjøene ikke viser tegn til forsurening. Mindre beskyttede innsjøer i fjellområdene i Jarfjord i nord, Sør-Varanger i nordvest og Vätsäri vest for Nikel har tidligere vist tegn til forsurening. Forsuringen i disse små innsjøene ser ut til å ha avtatt noe, høyst

sannsynlig på grunn av lavere svoveldioksidutslipp. Likevel er skadevirkningene på sårbar flora og fauna fortsatt tydelige.

Grunnvann

Det er ikke påvist menneskeskapt miljøgifter i grunnvannet i grenseområdene. Dette er vann som filtreres ved å renne gjennom jordlagene og inn i grunnfjellet.

Tungmetaller

Skadevirkningene fra utslippene av tungmetaller fra smelteverkene er tydelige i Pasvikvassdraget. Miljøgifter kommer inn i vassdraget via luftforurensning og utslipp gjennom avløpsvann. Konsentrasjonene er høyest i nærheten av smelteverkene og avtar forholdsmessig med avstanden til forurensningskilden.

Kilde: PASVIKPROGRAMMET - OPPSUMMERINGSRAPPORT
Miljøtilstanden i grenseområdene mellom Norge, Finland og Russland (2008)

3.6 Kulturminner

Mulige samiske kulturminner vil bli kartlagt våren 2012, av Sametinget og fylkeskommunen.

3.7 Landbruk, reindrift

Som kartet under, fra Reindriftsforvaltningen, viser, ligger planområdet utenfor beiteområde for rein. Vi antar derfor at utvidelsen av planområdet i forhold til i dag er såpass liten, at det ikke har betydning for reindriften.

Figur 10: Beiteområder for rein

Følgende rikspolitiske retningslinjer er vurdert til å ikke være relevante for dette planforslaget:

- Rikspolitiske retningslinjer for barn og unge
- Rikspolitiske retningslinjer for samordnet areal- og transportplanlegging

4 Vedlegg

- Plankart, datert 01.08.12
- Plankart SOSI-fil
- Reguleringsbestemmelser, datert 13.08.12
- Kopi av innkomne merknader ved varsel om oppstart
- Utomhusplan, datert 17.04.2012
- Terrengsnitt, datert 17.04.2012
- ROS-analyse, datert 11.05.2012
- Støysonekart, datert juli 2012
- Brev fra Statens Strålevern, datert 11.11.2011
- Rapport om grunnundersøkelser fra Multiconsult, datert 27.04.2012
- Rapport fra Forsvaret om søk etter eksplosiver, datert 23.03.2012
- Sjekkliste Universell Utforming, datert 10.01.2012, revidert 06.03.2012 (Multiconsult).